

เรื่อง ชิ้นน้ำท่วม

รายละเอียด

"ชิ้นน้ำท่วม" มรดกวัฒนธรรมที่เลือนหายได้รับสืบสานลมหายใจ มรดกบนอารมณ์จากชุมชนลุ่มน้ำปิงที่เลือนหายจากการสร้างเขื่อนภูมิพล จากสารคดีชุดนี้ยังแสดงให้เห็นถึงสำเนียงเสียงเชียงใหม่สายใต้ซึ่งมีรูปแบบเหมือนชุมชนลาวในตาก แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนลุ่มน้ำปิง ปีใหม่ไทยปีนี้ร่วมกันแต่งกายผ้าไทยอนุรักษ์วัฒนธรรมกันนะครับ

ผ้าชิ้นนับเป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของหญิงไทย ในสมัยโบราณการทอผ้าเป็นงานในบ้าน ลูกผู้หญิงมีหน้าที่ทอผ้า แม่จะสั่งสอนให้ลูกสาวฝึกทอผ้าจนชำนาญ แล้วทอผ้าผืนงามสำหรับใช้ในโอกาสพิเศษ เช่น งานแต่งงาน งานบวช หรืองานบุญประเพณีต่าง ๆ การนุ่งผ้าชิ้นของผู้หญิงจึงเป็นเหมือนการแสดงฝีมือของตนให้ปรากฏ ผ้าชิ้นที่ทอได้สวยงาม มีฝีมือดี จะเป็นทีกล่าวขวัญและชื่นชมอย่างกว้างขวาง และยังเป็นการบ่งบอกฐานะทางสังคม เช่น ผ้าทอที่มีลวดลายสวยงาม มีสีสันทันและพิสดารนั้นมักใช้เฉพาะเจ้านายในราชสำนัก หรือ คนที่มีความร่ำรวย

ส่วนผ้าชิ้นลายธรรมดาเรียบง่ายสีสันน้อยมักใช้ในกลุ่มชาวบ้านโดยทั่วไป

การทอผ้าของจังหวัดตาก

จากการที่จังหวัดตากมีความแตกต่างทางภูมิประเทศ ในอดีตเป็นเมืองที่มีชาวมอญอยู่มาก่อน นอกจากนั้นยังมีไทยภาคกลาง ไทยล้านนา ไทยใหญ่(เงี้ยว) พม่า ไทยมุสลิมเชื้อสายบังคลาเทศ และ ชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง ม้ง อีเก้อ มูเซอ และเย้า เป็นต้น ทำให้มีความหลากหลายในเชิงวัฒนธรรม การทอผ้าของจังหวัดตากจึงมีเอกลักษณ์ต่าง ๆ กัน ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มทอผ้า ของจังหวัดตากได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มอีสานอพยพจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ชัยภูมิ อุบลราชธานีมา ตั้งหลักแหล่งที่บ้านเด่นวัว ต.เชียงทอง กิ่งอำเภอวังเจ้า ทอด้วย ฝ้ายและด้ายสำเร็จรูป โดยใช้กี่กระตุกย้อมด้วยสีธรรมชาติ ผ้าที่ทอได้แก่ ผ้าพื้น ผ้าชิ้น ผ้าขาวม้า ลวดลายที่นิยม ได้แก่ ลายลูกหวาย
2. กลุ่มชาวเขา โดยมีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น “นักทอ” เพราะทอผ้ากันเป็นวัฒนธรรมประจำเผ่า เป็นกลุ่มที่ทอผ้ามากที่สุด การทอของชาวกะเหรี่ยงนั้นจะใช้กี่พื้นบ้านที่เรียกว่า “กี่เอว” แต่ในปัจจุบัน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้เข้าไปสอนให้ใช้กี่กระตุก ผ้าที่ทอเป็นผ้าฝ้าย การย้อมสี ในปัจจุบันมีทั้งการ ย้อมสีเคมีและสีธรรมชาติ ผ้าที่ทอได้แก่ ผ้าห่ม เสื้อกะเหรี่ยง ผ้าถุง ผ้านวมเตี๋ยง และย่าม เป็นต้น
3. กลุ่มคนไทยพื้นบ้าน เป็นการทอผ้าพื้น ด้วยกี่กระตุก มีทั้งไหมและฝ้าย ทอเป็นผ้าขาวม้า ผ้าพื้น ผ้าห่ม อำเภอแม่ระมาด ผ้าที่พบเป็นผ้าทอมัดหมี่ลายต่างๆ ได้แก่ ลายข้าวโพด ลาดหมี่ขอ ลายหมี่เจ้านาง ลายไทย ลายมะเฟืองใหญ่ เป็นต้น

คำสำคัญ : ผ้าชิ้น, ผ้าถุง

ที่มา : <https://www.facebook.com/laoruengmuengtak/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-01-26

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2018&code_db=610004&code_type=TK001